

RESOLUCIÓ

La polèmica dels botellots: una mirada jove per a un model d'oci nocturn no mercantilitzat

57a Assemblea General Ordinària del CJB

1 Arran dels incidents ocorreguts al setembre de 2021 a la Universitat Autònoma
2 de Barcelona i a l'Avinguda de Maria Cristina i Plaça Espanya en el context de les
3 Festes de la Mercè, el botellot ha ressorgit com a tema de debat sociopolític i
4 cultural. Aquesta conversa s'ha desenvolupat principalment en espais
5 democràtics públics i privats d'elevada visibilitat que compten amb una visió
6 adultocèntrica i punitivista. En la majoria dels casos la joventut no hi ha estat
7 representada, de manera que no hem pogut expressar les nostres necessitats i
8 inquietuds. Així doncs, des del Consell de Joventut de Barcelona (CJB) volem
9 manifestar el nostre posicionament mitjançant aquesta resolució.

10 També a conseqüència d'aquests fets, emmarcats en la fase de contenció de la
11 pandèmia de la Covid-19, la Sindicatura de Greuges de Barcelona ha publicat
12 l'estudi El fenomen del botellot a la ciutat de Barcelona. Perspectives donis de la
13 joventut¹, el qual «pretén copsar el fenomen del botellot donis d'una visió
14 transversal i integradora de les diferents sensibilitats». L'estudi «té l'objectiu de
15 conèixer les necessitats i inquietuds dels diversos col·lectius implicats [...], així
16 com elaborar propostes per millorar les dinàmiques que se'n derivin de l'ús de
17 l'espai públic com espai d'oci nocturn».

18 És evident que la pandèmia de la Covid-19, especialment el dur confinament que
19 va suposar aturar la totalitat de les activitats d'oci, ha tingut un impacte
20 transcendental en la manera de relacionar-se del jovent, accentuant el nombre
21 i tamany dels botellots, el que ha generat també la necessitat d'establir una
22 tipologia, des d'un grup d'amics fent birres fins a una macrobotellada. Tot i això,
23 entenem que el botellot és un fenomen que té l'origen en múltiples causes i que
24 ja existia abans de la pandèmia. Els botellots, doncs, no són una moda
25 passatgera, sinó que es tracta d'un fenomen estable. És per això que incitem a
26 les administracions públiques competents a entendre'l com un actor més en la
27 regulació de l'oci nocturn.

28 El text de la Sindicatura de Greuges de Barcelona defineix el botellot com «una
29 reunió de joves, principalment els caps de setmana a la nit, en espais públics a
30 l'aire lliure per parlar i consumir begudes alcohòliques (Pedrer-García, 2018)».
31 Cal remarcar, però, que el botellot sorgeix principalment per la precarietat
32 econòmica i laboral de la joventut, la naturalesa restrictiva i discriminatòria de
33 l'oci nocturn privat, la mercantilització de l'espai públic a la ciutat de Barcelona,
34 i la falta d'accés, organització i promoció pública d'activitats d'oci alternatiu fetes
35 pel i per al jovent. És des d'aquesta òptica que cal entendre el fenomen dels

¹ https://www.sindicaturabarcelona.cat/wp-content/uploads/2022/03/032022_Informe-Botellots_Sindicatura-de-Greuges-BCN.pdf

36 botellots com una tipus més d'oci nocturn, molt arrelat al context socioeconòmic
37 del jovent, el qual pot suposar una alternativa oberta a totes les faccions de la
38 població jove i totalment deslligada dels interessos d'uns privats.

39 Els botellots també presenten un seguit d'externalitats que cal corregir i
40 minimitzar. La contaminació acústica, els conflictes veïnals per al dret al descans
41 i els residus generats són les que estan en el focus mediàtic de forma permanent,
42 i també les més visibles per l'impacte que tenen en el teixit urbà. Un altre aspecte
43 negatiu és que els botellots, especialment els més massius, són sovint escenaris
44 d'agressions masclistes, LGTBIQfòbiques i racistes, emergències sanitàries i
45 baralles violentes. Unes situacions que sorgeixen de problemàtiques
46 estructurals que cal erradicar, però s'agregen en ambients festius on
47 predomina el consum d'alcohol i d'altres drogues.

48 El jovent associat de la ciutat hem de plantejar alternatives que ens permetin
49 transformar aquesta realitat. A curt termini, és urgent que plantegem un model
50 que faci compatible el descans del veïns amb l'oci nocturn de les persones joves,
51 especialment necessari en un context de pandèmia on la socialització del jovent
52 s'ha vist en escac. A llarg termini, és imprescindible que promovem un model
53 d'oci alternatiu que no estigui centrat en el consum d'alcohol i altres drogues, la
54 mercantilització o el sexisme.

55 Davant d'aquesta situació, cal que plantegem mesures que adequin la celebració
56 de botellots amb el descans veïnal. Una primera mesura important és establir
57 punts de suport externs com ja passa en altres esdeveniments festius amb una
58 bona estructura organitzativa. És essencial comptar amb punts lila per a la gestió
59 d'agressions masclistes, LGTBIQfòbiques i racistes. També banys portàtils per
60 afavorir la higiene de l'espai i punts de reciclatge per a la gestió immediata de
61 residus.

62 Pel que fa a la ubicació dels botellots, és important que es creïn espais en totes
63 les zones de la ciutat on es puguin fer botellots minimitzant les seves
64 externalitats, ja sigui la contaminació acústica, la generació excessiva de residus
65 o el consum irresponsable d'alcohol i altres drogues. Caldrà vetllar perquè no se
66 situïn en les zones menys denses i perifèriques de la ciutat. Més enllà de
67 convertir-ho en una ineficient, el jovent i el nostre oci no som una problemàtica
68 que hagi de ser apartada de l'espai públic perquè molesta. També proposem
69 assegurar l'accessibilitat amb transport públic i Bicing als espais designats als
70 botellots amb l'objectiu de minimitzar l'impacte negatiu que suposaria un accés
71 massiu amb transport privat i desincentivar la conducció sota els efectes de les
72 drogues.

73 És evident que la presència arbitrària i intimidatòria dels cossos de seguretat no
74 resoldrà cap conflicte derivat d'aquests esdeveniments, ni tampoc acabarà amb
75 la seva pròpia existència. Davant d'això, considerem necessària la presència
76 d'agents cívics per al control bàsic d'accessos i la mediació amb agents externs
77 i el veïnat. També proposem la presència d'entitats i col·lectius que ofereixin
78 informació sobre el consum de drogues des d'una perspectiva jove i

79 desestigmatitzada per aconseguir una presa de decisions basada en la
80 transparència, l'apoderament, la responsabilitat i l'autoconsciència. No
81 reivindiquem el botellòdrom, com tampoc ho fa la Sindicatura de Greuges de
82 Barcelona, sinó que exposem la necessitat d'evitar-los, proposant un seguit
83 d'espais accessibles repartits per tota la ciutat on sigui possible realitzar
84 botellots cívics i segurs. L'objectiu principal ha de ser que en els botellots
85 prevalgui la prevenció i reducció de riscos derivats del consum d'alcohol i altres
86 drogues, sobretot per part de menors d'edat, mentre que al mateix temps
87 s'erradiquin les conductes discriminatòries o de violència i es minimitzen els
88 greuges al veïnat i la via pública.

89 No obstant això, tampoc creiem en el botellot com a única forma d'oci juvenil en
90 el context cultural i de lleure de la ciutat. Tampoc donem suport a la
91 normalització del consum d'alcohol, el sexisme o les violències estructurals en
92 l'oci nocturn, una realitat que no concerneix únicament a la joventut, sinó que es
93 presenta de forma generalitzada en la societat.

94 És per això que demanem formes alternatives d'oci que estiguin promogudes i
95 subvencionades per l'administració pública: activitats i espais, autogestionats o
96 no per la joventut, que no vagin lligats al consum o finançament d'alcohol, i que
97 s'allunyin del circuit de la privatització. Creiem que l'espai públic no ha de ser
98 entès únicament com un espai de trànsit, de producció o de consum en la
99 restauració, sinó que també ha de ser l'espai on ens socialitzem i teixim vincles
100 entre les diferents persones que hi viuen o hi transiten.

101 En aquest sentit, actualment la major part de l'espai públic està dedicat
102 principalment a la circulació i estacionament de vehicles privats, així com també
103 espais mercantilitzats que dificultin molt que el jovent pugui relacionar-se fora
104 de les esferes de les transaccions econòmiques. Afortunadament, però,
105 comptem amb l'existència d'alguns exemples satisfactoris que trenquen amb
106 aquesta dinàmica; tot i així, no són suficients en número ni necessàriament
107 compten amb el suport i promoció de les administracions públiques.

108 Tenim presents al llarg de l'any esdeveniments i festes autogestionades (bingos
109 musicals, calçotades, tornejos esportius, festes, activitats educatives, etc., per
110 posar només alguns exemples), festes populars de barri organitzades per
111 entitats joves, esdeveniments nocturns de jocs de rol, jocs de taula o karaokes,
112 així com cicles i tallers culturals celebrats en centres cívics, casals i espais joves.
113 És aquest el model d'oci nocturn que defensem, desvinculat del consum
114 d'alcohol i drogues, del sexisme i de les violències estructurals; autogestionat i
115 amb espais adequats per dur-lo a terme.

116 En síntesi, les mancances de l'espai públic afecten també el model d'oci de les
117 persones joves. La precarietat i les diverses opressions del sistema capitalista
118 han acabat generant un model d'oci i temps lliure alienant basat en la
119 nocturnitat, el sexisme, les violències estructurals i el consum d'alcohol i
120 drogues. Hem d'acabar amb un model d'oci mercantil del qual els joves som
121 l'objecte, per construir un oci alternatiu on el jovent siguem el subjecte.

122 Necessitem, en aquesta línia, plantejar alternatives que promoguin la cultura i
123 l'autogestió. Donar suport a les festes majors, ateneus i casals populars, que han
124 d'esdevenir un punt de trobada del jovent. No hem de perpetuar un model d'oci
125 on els joves no emancipats i de classe baixa se'ls nega el dret al lleure per no
126 tenir o no poder accedir als espais privats on socialitzar.

127 Barcelona és una ciutat plena d'associacionisme i espais d'autoorganització molt
128 diversos que s'han dedicat a crear espais de vida dins de la ciutat i en defensa de
129 la cultura popular. Des dels ateneus i casals populars, passant per les entitats
130 esportives, fins al lleure educatiu; cal que fomentem un canvi de model d'oci on
131 es treballi per l'apoderament i l'emancipació del jovent.

132 Amb tot això, des del Consell de Joventut de Barcelona proposem:

133 1. Exigir que les anàlisis i debats que es facin de la situació dels botellots a
134 la ciutat de Barcelona fugin de la mirada adultocèntrica i punitivista cap al
135 jovent de la ciutat.

136 2. Implulsar plans, esdeveniments i activitats d'oci alternatius accessibles
137 per tot el jovent, que no estiguin centrats en el consum d'alcohol, el
138 sexisme o les violències estructurals i desvinculats de les transaccions
139 econòmiques.

140 3. Demanar que des de l'Ajuntament de Barcelona es constitueixi una Taula
141 d'Oci Jove amb el jovent de la ciutat per dissenyar projectes d'espais per
142 la celebració de botellots cívics i segurs que comptin i desenvolupin les
143 propostes esmentades en aquest text.

144 4. Augmentar el percentatge subvencionable d'esdeveniments d'oci jove
145 organitzats per entitats amb l'objectiu de no dependre dels ingressos de
146 la barra i del consum de begudes alcohòliques.

147 5. Promoure estudis científics (diagnòstics, estats de la qüestió, informes de
148 seguiment i avaluacions) que proveeixin dades objectives sobre la qüestió
149 dels botellots per tal de contrarestar la informació esbiaixada dels mitjans
150 de comunicació.

151 6. Demanar a les institucions una major inversió pressupostària i/o una
152 reducció de l'IVA en el sector cultural, per aconseguir una disminució dels
153 preus de les activitats d'oci (com ara cinema, teatre, museus, exposicions,
154 etc.) per tal que siguin accessibles a tot el jovent, independentment de la
155 situació econòmica.

156 7. Aprofitar la iniciativa "Obrim carrers" de la ciutat, facilitant a les entitats
157 juvenils un mecanisme per a organitzar activitats puntuals en aquests
158 nous espais dels seus respectius barris o districtes.

159

- 160 8. Treballar per la reducció de la burocràcia municipal i una major facilitat
161 per demanar i concedir permisos per realitzar activitats d'oci a l'espai
162 públic.

Resolució presentada per Joves Ecosocialistes (JEco), Joventut Comunista de Catalunya (JCC), Acció Jove, Jovent Republicà Barcelona i Associació Lúdico-Cultural Stronghold.